

kio li ~as, rilale al tio, kio ~as; sen regalo ne ~as bala Z. 2 Verbo esprimanta la fakton, ke iu aŭ io troviĝas en iu loko aŭ situacio : *~i en urbo, en dubo, en embaraso; neniu ~is Z (ĉeestis)*. 3 Verbo uzata por kunigi la predikaton kun la subjekto : *riĉeco ~as frato de fiereco; pri havo najbara oni ~as malavara* Z; *~is silento en kampoj* Z; *kio ~as (okazas) al vi ?* Z; *~is vespero* Z. RIM. La esprimo **tio estas**, ofte mallongigite skribata **t.e.**, estas ordinare uzata adverbe, samsignife kiel **nome** 2 : *la simpla esp-isteco, t.e. la simpla lernado k uzado de esp-o, nenium devigas aliĝi al ia ideo* Z; *la akuzativo montras direkton, t.e. movadon al ia loko* Z; *por la hodiaŭa tago mi ricevis duoblan pagon, t.e. dek frankojn* Z; *por esprimi direkton ni aldonas la finaĵon n, t.e. la finaĵo, kiu signas la akuzativon*. 4 Verbo uzata por formi la kunmetitajn tempojn : *~i amata; vi ~os punata; laŭ la projekto de la inĝenieroj tiu ĉi fervojo ~as konstruata en la daŭro de du jaroj, sed mi pensas, ke ĝi ~os konstruata pli ol tri jarojn* Z; *ĉiuj jam de longe ~is foririntaj, kiam mi alvenis*. 5 Verbo uzata kun adverbo aŭ samsenca esprimo por esprimi impreson, kiun oni sentas : *ĉie ~as varme, sed hejme pli ĉarme* Z; *~as al mi agrable revidi vin; ~as al mi bone, komforte tie ĉi; kiel ~as al vi ? (= I kiel vi fartas ? 2 en kia stato vi ~as ?)* : *~is al ŝi kiel se.....us* Z. ~aĵo. 1 Tio, kio ekzistas, vivas : *ĉiu viva ~aĵo* Z. 2 ~ulo. ~ulo. Ekzistanta, vivanta homo aŭ besto. ~ant(ec)o. Nuna tempo. ~int(ec)o. Pasinta tempo. ~ont(ec)o. Venonta tempo. ~igi. Kaŭzi, formi, produkti (Kp NASKI, ALPORTI, ALVOKI, VEKI, KREI, VENIGI, OKAZIGI, KAŬZI, PRODUKTI, STARIGI, TEKSI). ~iĝi. Iĝi ekzistanta. Al~i, apud~i, ĉe~i (x). ~i en iu loko, kiam io okazas : *ĉe~i kunvenon; ĉe~i en, ĉe kunveno; en ĉe~o amata, en for~o insultata* Z; *multnombra ĉe~antaro*. For~i (ntr). ~i malproksima, ne ĉe~i : *mi for~is dum du tagoj; for~i el oficejo; ~i kondamnita for~ante; la for~anto ĉiam estas malprava* Z. Mal~i (ntr). Manki. Ne~o. Neekzisto : *kontraŭ ne~o ne helpas protesto* Z.

Estabil Z. (tr) Fondi k arangii organizon por ke ĝi povu funkcii k daŭri. Kp STARIGI, INSTALI, MALFERMI, FONDI.

~(aĵ)o Z. Daŭre funkcianta organizo. Kp INSTITUCIO, INSTITUTO, ENTREPRENO, FIRMO. ~ejo. Restadejo de funkcianta organizo.

Estetiko. 1 Parto de la filozofio, kiu temas pri belo en naturo k en artoj. 2 ~eco, konformeco al la reguloj pri beleco : *esp-o estas plena je harmonio k ~o Z*. ~a. Konforma al la sento de la belo : *~a spektaklo; bone deklamita, kun ~a tono*.

* **Estimi** (tr). Alte taksi ies moralan aŭ spiritan valoron : *oni ŝatas la talenton, oni ~as la honestecon* B; *se vi sciis, kia li estas, vi lin pli ~us; ~i iun, la meriton de iu, la farojn de iu*. ~o. Ago ~i k rezultato de tiu ago : *bona ~o valoras pli ol oro k argento; lia merito altiris al li la ~on de la kompetentuloj*. ~inda. Meritanta ~on. Mal~i. Malalte taksi ies moralan aŭ spiritan valoron : *saĝon k instruon la malsaĝuloj mal~as* Z; *mi mal~as lin pro lia mensogemo*.

* **Estingi** (tr). 1 Ĉesigi bruladon : *~i fajron, brulegon*. 2 Ĉesigi lumadon : *~i lumon, kandelon, lampon; la lumilo ~iĝis; la vespera ĉielruĝo ~iĝas; la roza brilo ~iĝis en la ĉielo* Z. 3 (f) Ĉesigi k kvietigi la ardon aŭ eksciton : *~i soifon, deziron; kiu fervoro komencos ~igi*. 4 (f) Ĉesigi, malaperigi : *pardono ~as pekon* Z; *~i ŝuldon; ~iĝis ilia bonkoreco k iliaj riĉetoj; lia revado ~iĝis ĉe la brilo de nova pasio; ĉiutage ~iĝas multaj homaj vivoj* Z; *lia memkonfido ~iĝis* B; *tiu familio ~iĝis; ~iĝanta voĉo, rigardo, okulo* (Kp SUFOKI, PASI, VELKI, MORTI, FORIĜI, NENIĜI, FORVIŝIĜI, ELVAPORIĜI). **Brul~isto**. Fajr~isto.

* **Estro**. Iu, kiu estas ĉe supera k unua rango, k posedas efektivan ordonpovon : *el la ~o vi fariĝos sklavoj; regn~o, urb~o, polic~o, ŝip~o, lernej~o, labor~o Z, cent~o Z, gardist~o Z*. Kp ĈEFO. ~ado. Ago ~i. RIM. Ne konfuzu kun **estrado**. ~eco. Ordonpovo de ~o : *la kadukulejo, kiu estas sub lia ~eco* Z. ~aro. Aro da ~oj : *la ~aro de kongreso, de firmo, de societo*. ~i (tr). Esti ~o super, regi : *~i firmojn; en sia hejmo ~as karbisto* Z; *~igi iun super la lando* Z (Kp KOMANDI, MASTRI, DIREKTI, GVIDI).

Estrado = podio : *ĉirkaŭkradila ~o Z*. **estuaro** (Ge). Golfo formita per enfluo de rivero.